

ČTVEROČ

ČASOPIS SLEZSKÉHO GYMNÁZIA

KVĚTEN - ČERVEN 2022

ČÍSLO 61

OBSAH

3

O LIDECH, KTEŘÍ...
Jaroslav Heyrovský

4-5

ERASMUS+
Erasmus+ na jaře 2022

6

VÍTĚZOVÉ
Vlak - dějiště velkých okamžiků

7-9

CO JSTE MOŽNÁ NEVĚDĚLI
... o severských státech

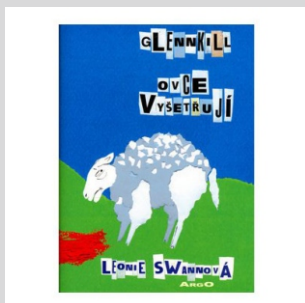

10

ŽIVOTNÍ STYL
Letní trendy 2022

11

POZVÁNKA
(letos opavský) Slunovrat

12

RECENZE
Četba na prázdniny

13

STUDENTI STUDENTŮM
Ulice Opavy

14

RANKY, HODY, SETINY
**Sport nejen ve světě
Zajímavosti**

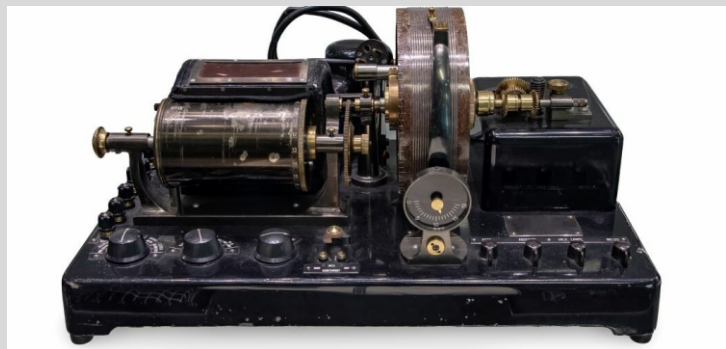

Jaroslav Heyrovský

Polarografie – elektrochemická analytická metoda pro kvalitativní a kvantitativní analýzu chemických prvků a sloučenin. Věděli jste však, že za jejím objevením stojí jeden z našich národních vědců a první držitel Nobelovy ceny za vědu u nás?

Jaroslav Heyrovský se narodil v Praze do rodiny Leopolda Heyrovského, profesora římského práva na Univerzitě Karlově. Měl tři starší sestry a mladšího brášku. O vědu se zajímal již jako dítě, lákaly ho různé chemické pokusy, snímkování vyřazenou rentgenkou, ale například i zkameněliny. Jednou dokonce omylem zamořil letenskou ulici chloridem amonným.

Avšak Jaroslavův zájem o chemii a fyziku převážil až na akademickém gymnáziu. Zde se v posledním ročníku potkal i s budoucím literárním velikánem Karlem Čapkem. Oblast výuky fyzikální chemie nebyla v té době v naší zemi na tak vysoké úrovni, proto roku 1910 odešel do Londýna, kde nastoupil na University College. Studoval u laureáta Nobelovy ceny Williama Ramsaye a u jeho nástupce, elektrochemika Fredericka Donnana. Díky studiu v Anglii se naučil experimentovat co nejjednodušeji a laboratorní deník si vedl v angličtině.

O prázdninách roku 1914 se vrátil do vlasti, kde musel kvůli propuknutí 1. světové války zůstat. Do konce roku pracoval v laboratoři profesora Štěrbý-Böhma v Chemickém ústavu Karlovy univerzity. Roku 1915 narukoval a kvůli fyzické slabosti byl přidělen k zdravotnímu oddílu, sloužil jako lékárenský chemik na rentgenovém oddělení a po přesunutí pluku do Innsbrucku začal pracovat na dizertační práci o elektroafinitě hliníku. Kvůli zánětu středního ucha se však musel odjet do Prahy léčit.

Po válce Heyrovský složil zkoušky na pražské Univerzitě Karlově, kde byl v roce 1922 ve svých čtyřiceti letech jmenován prvním mimořádným a v roce 1926 řádným profesorem fyzikální chemie.

V roce 1950 byl Heyrovský jmenován ředitelem nově vzniklého Polarografického ústavu (dnešního Ústavu fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského AV ČR), který řídil do svých 73 let.

Jaroslav Heyrovský, který pomáhal profesoru fyziky Bohumilu Kučerovi v pokusech s povrchovým napětím rtuti, učinil svůj objev už začátkem 20. let. Na metodu, jak zjistit složení roztoku, přišel v únoru 1922 při pokusech s roztokem chloridu sodného.

Základem polarografie je rtuťová kapilára ponořená do elektrolyzovaného roztoku spolu s další, srovnávací elektrodou. Měří se pak závislost elektrického proudu na napětí, podle níž se určí jak látka, tak její koncentrace v roztoku.

Prvotní Heyrovského metoda však byla zdlouhavá a složitá, ale už v roce 1924 sestrojil se svým japonským žákem Masuzo Šikatou první zařízení, které dokázalo polarografické křivky zaznamenávat automaticky a které nazval polarograf.

Polarograf měl ve světě velký úspěch. Dodnes polarografie patří k nejlevnějším a nejelegantnějším metodám vědy – mohou si ji dovolit i chudší ústavy.

Jaroslav také společně s profesorem Emilem Votočkem založil už v roce 1929 dodnes vycházející odborný časopis Collection of Czechoslovak Chemical Communications.

Na Nobelovu cenu byl nominován celkem osmáctkrát – v oboru chemie čtrnáctkrát, ve fyzice jednou a za fyziologii a medicínu třikrát. Nakonec 10. prosince roku 1959 převzal Nobelovu cenu za chemii za objev a rozpracování analytické polarografické metody.

V manželství s Marií Kořánovou se Heyrovskému narodily dvě děti. Obě se později věnovaly přírodním vědám, dcera Jitka jako biochemička a syn Michael jako pokračovatel polarografické tradice v ústavu nesoucím později otcovo jméno.

Valérie Hoňková

Erasmus+ na jaře 2022

Nejen gastronomické zážitky na Erasmu v Itálii

Chcete vědět, kde ochutnat tu nejlepší zmrzlinu a kam zajít na výbornou pizzu? Nebo vás zajímá environmentální projekt o vodě či vzhled a vybavení italských laboratoří ve školách?

Víme, že vás zaujala první otázka a že už se vám sbíhají sliny. Snad pod vámi nevznikne louže, protože nejprve vám povíme o vodě a projektu Watering Our Future. Díky Erasmus+ a tomuto projektu jsme se totiž dostaly na týden do slunné Itálie. Naše skupina se skládala z žáků 2. A a 3. A v doprovodu paní učitelky Koptřákové a seňora Plačka. Společně jsme přečkali hodiny na letišti, navštívili Turín a místní královský palác, prošli Albu a sousední vesnice, poznali italskou přírodovědnou školu a v neposlední řadě ochutnali to nejlepší jídlo, o kterém byla řeč již na začátku článku.

Projekt se soustředil na vodu a na to, co pro nás znamená. Ve školní laboratoři jsme zjišťovali její hustotu

Alba je zároveň známá pro svou produkci vína a lanýžů. Dokonce zde byla založena firma Ferrero, která mimo jiné vyrábí světově známou Nutellu. My ale nic z toho neochutnali a raději chtěli vyzkoušet klasiky. Našli jsme skvělou zmrzlinárnu jménem Dallatte a poprvé ochutnali tzv. piadine, což je libovolná směs surovin v přeložené tortile. Gastronomických zážitků jsme měli až až, dokonce ani na letišti jsme neodolali a vyzkoušeli další jídla.

Momentálně se s plným žaludkem a prázdnou peněženkou vracíme ve dvě ráno zpět domů. Nicméně jsme plní nových dojmů a znalostí a na tento Erasmus budeme ještě dlouho vzpomínat.

Bára Ondráčková a Veronika Halátková

a tvrdost a vše si prakticky vyzkoušeli. V Turíně jsme navštívili environmentální muzeum, prohlédli si zahrady královského paláce Venaria a v Albě jsme se prošli kolem řeky Tanaro za doprovodu přednášky v italštině. V rámci projektu jsme se také na radnici setkali s místostarostkou města Alby. Studenti italské školy si pro nás mimo jiné připravili i prezentace o zdejších katedrálách a ukázali nám pozůstatky románské kultury v podzemí města.

S Erasmem na jih Španělska

Díky programu Erasmus+ a také projektu Watering our future se skupina žáků 2. A a 3. A vydala za poznáním španělské kultury. Tentokrát to bylo opět město Algeciras na jihu Španělska.

Dne 30. dubna večer jsme se všichni sešli na autobusové stanici ÚAN v Ostravě. Jeli jsme odtud společně do Vídně, kde nám v 6 hodin ráno

letělo letadlo směrem do Málagy. Tam jsme celý den poznávali krásy města a brzy večer ulehli na svá lůžka v hotelu. Další den nás čekal výlet na Gibraltar, a tak jsme měli možnost být na skok ve Velké Británii.

V autobuse, který nás vezl z Gibraltaru do Algeciras, jsme nedočkavě a v mírném stresu rozebírali, jaké budou naše hostitelské rodiny. Ty už čekaly na zastávce a po příjezdu nás příjemně přivítaly. Celý týden jsme měli nabitý program. Navštívili jsme městskou radnici, nejjižnější město Tarifu, poznali jsme více do hloubky město Algeciras, místní zvyky a také to, jak taková španělská rodina vlastně žije.

Tento výjezd nám všem dal mnoho zkušeností a zážitků, na které budeme ještě dlouho vzpomínat. Jsme vděční, že jsme mohli takto vycestovat, a to ještě za doprovodu skvělých kantorů.

Markéta Marečková

Vlak – dějiště velkých okamžiků

Sedím ve vlaku, hlavu opřenou o velké okno a pozoruju nádraží, které vypadá, jako kdyby ujíždělo, i když ve skutečnosti je v pohybu vlak a já s ním. Venku se stahují mraky a poloprázdné šedé nádraží pomalu mizí v dálce jako rozmazaná šmouha. Hvizd píšťalky průvodčího, skřípění brzd, tlumený hovor všude kolem a stará kožená sedačka je možná pro většinu lidí jen součástí občasné nezbytné cesty za hranice jejich města nebo kraje, pro mě ale vytváří důvěrně známé prostředí, ve kterém jsem za poslední roky strávila spoustu času a které mě provázelo na nespočtu cest.

A vím, že nejsem sama, vlaky byly vlastně vždy dějištěm zlomových okamžiků mnoha skutečných i smyšlených příběhů, a možná i proto mají pro mě takovou atmosféru. Kupříkladu Harry Potter hned při první cestě spěšným vlakem do Bradavic potkal nejlepšího kamaráda na celý život a J. K. Rowlingovou napadl námět na jeho příběh, když čekala uprostřed polí v porouchaném vlaku. Během války se na nádražích i ve vlcích odehrály tisíce silných momentů, kdy se rodiče loučili se svými dětmi s vědomím, že je možná vidí naposledy, nebo kdy byli Židé ve vagónech určených pro dobytek transportováni do koncentračních táborů. Lidé se tady dozvídají tragické i šťastné zprávy. V Hunger games byli splátcí odvázeni do středu země, Kapitulu, ze svých rodných krajů s vědomím, že se za pár dní budou prát v aréně o život a pravděpodobnost, že se někdy vrátí domů, je mizivá. Dobrodruzi se jimi vydávali na cesty kolem světa a lidé stále absolvují dlouhé trasy, aby se podívali na nová místa a zažili něco nevšedního. V detektivkách v nich často napadají sherlocky důležitá vodítka nebo přímo vyšetřují vraždy, které se odehrály v tmavém kupé. Při pohledu z okna na ubíhající krajinu přišla k nejednomu umělci, básníkovi, malíři či hudebnímu skladateli múza a změnila mu život. Ve sci-fi filmech bojují na střechách vlaků proti sobě hrdinové a padouši a v podstatě rozhodují o budoucnosti planety. A některé příběhy skokem pod vlak končí.

Moje vzpomínky nejsou natolik silné ani zajímavé a rozhodně nebudou nikdy tak slavné jako ty výše zmíněné, ovšem tvořily běžné dny mé i mých spolužáků a kamarádů, když jsme od svých deseti let dojížděli každý den do malé vesnické školy. Párkrát jsme neměli lístek a takticky, plni adrenalinu a strachu utíkali skrz vlak co nejdál od průvodčího, byli puštěni do 1. třídy a připadali si jako šlechta, občas se hádali, stěžovali si, přeli se o místa, pořád se smáli, debatovali úplně o všem, vypravovali si zážitky a historky, někdy byli příliš hluční a vysloužili si káravé pohledy spolucestujících, museli v dešti čekat na zpožděné vlaky a rozčilovat se, že si ten někdo dneska vybral vážně výborný den, kdy skočit pod vlak, jezdili výlukami a museli se mačkat v malinkatých vagónech, odolávali žádostem divných lidí o peníze, při příchodu průvodčího rychle sundávali nohy, které si opírali o protější sedačku, dělili se o svačiny i pití s utrápeně se tvářícími kamarády a viděli nespočet krásných východů (a v zimě i západů) slunce.

Kdyby nás někdo v průběhu těch let pozoroval, viděl by děti, které se postupně vytáhly, trochu dospěly a rozhodně se hodně změnily. A to nejen ony, ale i jejich názory, pohledy na svět, priority a hodnoty. Viděl by mladé lidi, kteří hledají svoje místo ve světě a sami sebe. Viděl by lidi, kteří si – když se naposledy vraceli ze základky známou cestou po kolejích skrz vesničky a pole, naposledy spolu, naposledy jako spolužáci – poprvé uvědomili, jak velkou cestu společně ušli a jak nejasná a zdnalivě nekonečná je ještě čeká.

Myslím, že by si každý člověk zasloužil, aby o něm a jeho životě někdy někdo napsal knížku, ale protože to není možné a protože vzpomínky několika teenagerů, kteří dojížděli do malé vesnice na základní školu, rozhodně nejsou tak atraktivní jako příběh mladého čaroděje nebo chudáku sirotku vláčených osudem, chtěla jsem moji lásku k cestám ve vlaku přenést alespoň do těchto několika řádků. Vysvětlit, že je na nich něco magického a že se nedivím, proč je tolik autorů zvolilo za dějiště klíčových událostí svých knih. A hlavně doufám, že se vy, kdo právě dočítáte mou úvahu, budete třeba při příští cestě dívat na vlak jinýma očima.

Johana Bublíková

... severských státech

V minulém čísle jsme se zabývali severskými státy ležícími na Skandinávském poloostrově. Teď se podíváme na zbylé dva: Dánsko a Island.

Dánsko (Danmark)

- Dánsko oplývá **hrady**. Nejdůležitější z nich je **Rosenborg**. Nachází se v **Kodani** a jsou zde vystaveny **korunovační klenoty**.

- **Nejstarším** dánským městem je **Ribe**. Má pozoruhodné historické centrum a katedrálu z 12. století.

- Na dánském venkově je možné najít mnoho **vikingských sídlišť** včetně pevností. Vznikly kolem roku 980 a jednou z nejlépe dochovaných pevností je **Trelleborg** na Jižním Sjaellandu.

- V Odense se nachází **Andersonovo muzeum**. Ve skutečnosti je to zrekonstruovaný rodný domek Hanse Christiana Andersena, autora Malé mořské víly a dalších pohádek.

- Přístavní město **Helsingor** je významné nejen kvůli své rušnosti, ale také díky svému hradu **Kronborg**. Ten proslul jako **Elsinor** ze Shakespearovy tragédie **Hamlet, králevic dánský**.

- V létě se v Dánsku konají tradiční vikingské festivaly a hry pod širým nebem.

Kodaň

- Kodaň je **velkoměsto**. Je to politické, kulturní a hospodářské centrum Dánska. Její přezdívkou se stalo pojmenování **Paříž Skandinávie**.

- Také představuje důležitou **dopravní křižovatku** jak pro lodní, tak i pro leteckou dopravu.

- Kodaň je spojena se švédským Malme Oresundským mostem. Cesta přes něj sice trvá jen čtvrt hodiny, ale je mnohem dražší než cesta trajektem.

- V roce 1043 byla Kodaň stará rybářská vesnice, která nesla jméno **Havn**. V roce **1443** se stala **královským sídelním městem** a v roce **1479** zde král Kristian I. Oldenburský založil **univerzitu**.

- V Kodani se nachází nejdelší pěší zóna na světě **Stroget**. Má délku 1,1 km.

- Za symbol Kodaně je považovaná bronzová **socha Malé mořské víly**, sedící na žulovém podstavci v průlivu Oresund.

- V centru Kodaně je **kostel Alexandra Něvského** s třemi pozlacenými kopulemi.

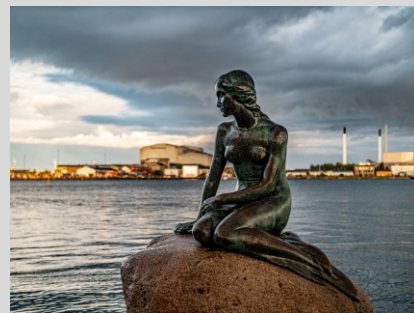
- Kodaňské letiště je přirozená zastávka mezi Skandinávií a zbytkem Evropy.

- Jednou z nejznámějších komunit v Kodani je komunita v **Christianii**. Je živící připomínkou období hippies. Koncem 70. let dánská vláda uznala Christianii jako formu sociálního experimentu. Tato komunita se dělí na „**město**“ a „**venkov**“. Ve městě se nalézají koncertní haly, hospůdky, tvůrčí dílny, galerie a bleší trh. **Venkov** je plný **netradičních domků**. Můžeme zde spatřit například chaloupku na kuří nožce nebo rozsáhlou vilu z maringotek.

- Největší evropský zábavní park **Tivoli** je otevřen až do půlnoci.

- Galerie **Luisiana** je plná moderního umění. Muzeum Glyptotéka vzniklo díky darům majitele známého pivovaru **Carlsberg**. Pivovar si můžete prohlédnout od pondělí do pátku. Dalším místem, které stojí za navštívení, je muzeum voskových figurín **Louise Tussauda**.

- Jednou z nejkrásnější částí Kodaně je přístav **Nyhavn**, kde kotví staré dřevěné lodě.

- Můžete si odpočinout v **Husetu**. Tato budova v 60. a 70. letech sloužila jako útočiště squatterů.

- Milovníci nákupů, pozor! Neměla by vám ujít oblast **Pisserenden**. Nachází se zde mnoho malých obchodů z třetího světa.

Legoland

- Nejznámější dánská atrakce, pobaví nejen děti, ale i jejich rodiče. Tento miniaturní svět postavený ze stavebnice Lego se nachází ve městečku **Billund**, lépe řečeno nachází se ve středu Jutského poloostrova.

- Stavebnice byla vynalezena v roce **1949** dánským truhlářem **Ole Kirkem Christiansenem**. Jeho syn **Godtfred Kirk Christiansen** se stal zakladatelem **Legolandu**. Ten byl otevřen v červnu **1968**.

- Na stavby v Legolandu bylo použito více než **340 miliard** kostiček Lega.

- Legoland se rozkládá na stovce hektarů a je **tematicky rozdělen** do několika oblastí, např. Krajina pirátů, Divoký západ, Safari, Královský hrad, Duplo Land, atd...

Island (Ísland)

- Na konci června na Islandu sluneční paprsky září téměř celých 24 hodin.

- Na Islandu je krásná a mnohdy ještě **nedotčená příroda**. Nedaleko každého města či vesnice lze narazit na činné sopky, termální prameny, gejzíry, fjordy, ledovce, hory, ale i na řeky. Tyto řeky mohou být sice krátké, ale mají velký spád, peřeje a vodopády.

- Islandská vláda klade velký důraz na ochranu životního prostředí a bohatství.

- 7 % celého území je pokryto přírodními rezervacemi. Nejznámější jsou národní parky **Thingvellir** a **Myvatn-Laxa**.

- Island objevili už staří Řekové, ale první stálí obyvatelé přišli až ve středověku z **Norska**.

- Odborníci tvrdí, že na Islandu jsou málo využívané vodní a geotermální zdroje. Přesto je Island první zemí na světě, která tyto zdroje využívá. Vytápí s nimi i skleníky, proto je normální, že na Islandu seženete **čerstvou zeleninu uprostřed ledna**. Prakticky všechna města mají teplo a teplou vodu z **geotermálních zdrojů**. Mírný **zápach síry** je na Islandu zcela běžná záležitost. Většina měst je vytápěna vodním zdrojem v **Deildartunguhveru**, který chrlí každou vteřinu **180 l** vody o teplotě 97 stupňů Celsia. **Levná energie** pomáhá mnohem lépe žít a podporuje ekologickou tvář ostrova. Ta stále častěji láká turisty svými krásami.

- Roku 1918 uzavřel Island s Dánskem dohodu o unii a stal se téměř nezávislým státem, který jako hlavu státu uznával **dánského panovníka**.

Reykjavík

- Reykjavík je velmi **odlišný** od ostatních severských hlavních měst. Podobá se spíše kanadským městům na východním pobřeží. Má rozlehlá předměstí a velké dálnice.

- Archeologické nálezy potvrzují, že v místě současného Reykjavíku byla lidská **sídla** už v **devátém století**. Do 18. století byl hospodářstvím, které vlastnil dánský král. V roce 1786 dostal Reykjavík obchodní chartu a jeho význam vzrůstal. Roku 1801 se Reykjavík stal největším a hlavním městem. Tehdy vznikl i nový nejvyšší soud a úřad biskupa Islandu. Začátkem 20. století se Reykjavík stal plnohodnotnou metropolí srovnatelnou s jinými velkými městy.

- Systém **městské hromadné dopravy** je označován jako **skvělý**, proto není třeba si půjčovat auto nebo si volat taxík. Ten je v Reykjavíku velmi drahý. Místo toho si můžete půjčit **kolo**. Půjčovny jsou skoro na každém rohu.

- **Modrá laguna**, nekryté termální koupaliště, se nachází na okraji Reykjavíku.

- Pokud se chcete kochat starými domy, jejich vybavením a doklady o životě a historii země, měli byste navštívit **skanzen v Árbaeru**.

- V Reykjavíku také najdeme **islandské Národní muzeum**.

- **Muzeum Reykjavíku Einara Jónssona** je sochařská zahrada za uměleckým muzeem, která byla otevřena roku 1984. Nachází se zde **26 bronzových odlitků**.

- V centru Reykjavíku se rozkládá jezero **Tjörn**.

- **Reykjavíkské botanické zahrady** nejsou velké, ale poskytují krásnou krátkou procházku a poznání některých rostlin, které rostou na Islandu. Vstup je zdarma.

- Parlament **Althing** stojí poblíž malého náměstí v srdci Reykjavíku nesoucího jméno **Austurvöllur**.

- Nejvyšší kostel a zároveň i budova ve městě se nazývá **Hallgrímskirkja**.

- **Hofdi**, název vily, v níž Ronald Reagan a Michail Gorbačov jednali na summitu v Reykjavíku, což byl krok vedoucí ke konci studené války.

- Reykjavíkská ulice s mnoha obchody nese název **Laugavegur**.

Povrch

- Island je plný aktivních sopek, obrovských ledovců, čarokrásných vodopádů, rozsáhlých pastvin, gejzírů a horských masivů. Island je jednou z **nejaktivnějších vulkanických oblastí** na světě, proto jsou islandské sopky tím největším lákadlem. Pro turisty i obyvatele je volně přístupno mnoho aktivních geotermálních polí.

- Ledovce pokrývají zhruba 14 % území. Například ledovec **Vatnajökull** by zaujímal více než desetinu plochy ČR. Některé jsou i zpřístupněné veřejnosti. Například po ledovci **Mýrdalsjökull** se můžete projet na sněžných skútrech.

- Pokud se chcete projít po sopce, klidně můžete. Pěší v let na jednu z nejznámějších evropských sopek, **stratovulkán Heklu** o nadmořské výšce 1491 m, je možný až na vrchol.

- V parku **Thingvellir** se nachází aktivní riftová zóna, ve které se nachází **hranice mezi evropskou a americkou litosférickou deskou**.

- Z mnoha nádherných vodopádů je nejzajímavější **Gullfoss** s výškou 32 m. **Nejmohutnější** evropské vodopády jsou **Dettifoss** a **Selfoss**.

- U jezera **Mývatn** můžete narazit na rozsáhlá **lávová pole**, skalní město **Dimmuborgir** nebo **vývěry páry**.

- **Gejzír Strokkur** je jedno z nejnavštěvovanějších míst Islandu. Tryská každých 5–7 minut, a to až do výšky **25 metrů**.

Kateřina Nowická

Letní trendy 2022

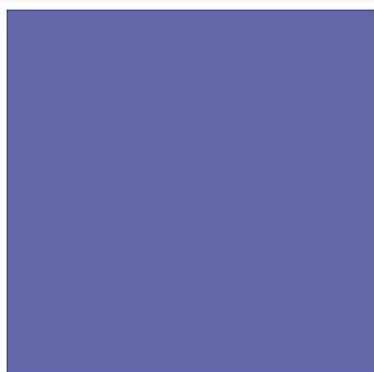
Opálená pokožka, dlouhé slunečné dny a sladká chuť vanilkové zmrzliny. Ano, léto už je tady a s ním i obnova našich šatníků. Ale co se bude letos nosit a jaké oblečení bychom si měli pořídit?

I když se móda neustále mění, vrací se také trendy z minulosti a léto 2022 nebude výjimkou. Toto léto se totiž ponese v duchu velkého návratu módy ze začátku milénia a v hlavní roli bude udržitelnost a přírodní materiály.

Výrazné barvy

Trendem budou hlavně pestré barvy, jako smaragdově zelená, sytě růžová či oranžová, ale pozadu nezůstanou ani jemnější odstíny, například popcornově žlutá. A pokud svůj outfit doplníte kouskem s psychedelickým vzorem, rozhodně neuděláte chybu. Tohle léto je prostě dovoleno vše!

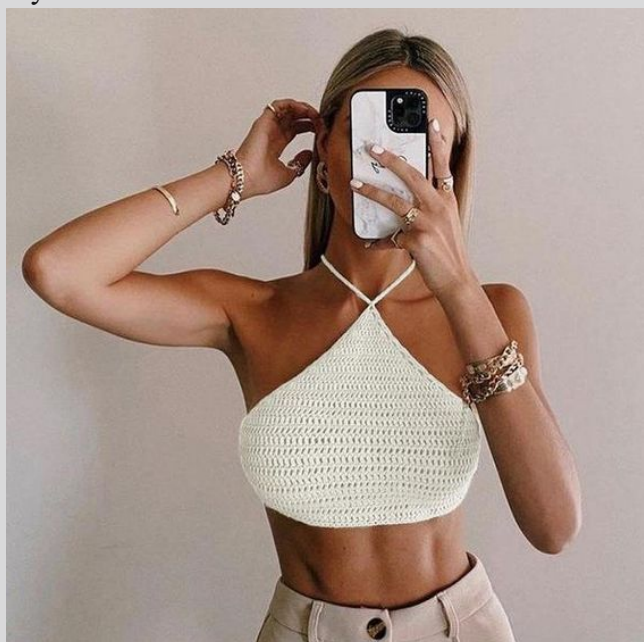
V popředí však bude stát rozhodně fialová, která byla inspirací pro barvu roku 2022. Letos se jí, podle společnosti Pantone, stala zcela nová barva Very Peri, tedy červenofialová s modrými odlesky. Ta má podporovat kreativitu a potřebu objevovat něco nového.

PANTONE®
17-3938
Very Peri

Odhalená kůže

Výstřihy, rozparky a průsvitné materiály se tuto sezónu dostaly na vrchol. V módě budou oblíbené crop topy různých střihů, džíny s nízkým pasem, a hlavně minisukně a kraťasy.

Háčkované oblečení

Letos na sebe upozornil i trend háčkovaného oblečení a doplňků. V obchodech je vidíme na každém rohu. Uvolněný styl boho a lehký nádech retra si určitě oblíbíte. V háčkovaném oblečení povedou topy, šaty na ramínka nebo šortky a u doplňků jistě zazáří kabelka či klobouček. Jestli máte šikovné ruce, je čas si pořídit háčkovací soupravu a vyrobit si vlastní originální kousek.

Volné kalhoty

V horkých letních dnech jistě oceníte oversized kalhoty z přírodních materiálů. Jsou pohodlné a vzdušné, takže vaše pokožka bude moci dýchat. Dají se kombinovat s halenkami nebo s volnějšími saky.

Elegantní šaty a sukně

I milovnice romantických šatů a sukní s volánky si přijdou v létě na své. Hodí se jak na každodenní nošení do města, tak i na večírky a oslavy. Vybírat si můžete z mnoha druhů střihů a délek. Největším hitem budou plisované midi sukně nebo šaty s balonovými rukávy.

Pánská móda

Muže letos čeká také plno letních pestrobarevných kousků. Těšit se můžete na neformální obleky, oversized kraťasy a tepláky a také volné košile různých barev a vzorů, kterými vytvoříte elegantní dojem. Trendem budou i pletené vesty bez rukávů či pohodlná tílka a džínový outfit také nic nezkažte.

Amelie Nela Kohutová

(letos opavský) Slunovrat

Ráda bych vás tímto článkem pozvala na můj milovaný festival, který letos neproběhne v Hradci nad Moravicí, ale v samém srdci našeho města. Účastnila jsem se jej již nesčetněkrát a pokaždé to byl nezapomenutelný zážitek. Během Hradeckého slunovratu tráví člověk poslední předprázdninové dny v krásném prostředí plném hudby, nadšených lidí, bohatého kulturního programu a vůně všelijakých dobrot.

Ač osobně většinou neznám program dopředu a o mnohých kapelách jsem v životě neslyšela (částečně proto, že na welcome scéně vždy vystupují začínající kapely, a částečně proto, že jsem prý kulturní barbar a neposlouchám kvalitní muziku), vůbec mi to nevadí a užiju si všechny koncerty, na které zde zavítám. Miluju tu atmosféru celého festivalu, který se obvykle koná před hradeckým zámkem a v okolí, pohodu, která ze všech vyzařuje, a možnost si z bohatého programu vybrat to, co mě zajímá. Kromě koncertů člověk ještě v rámci vstupenky může tradičně navštívit různé přednášky a besedy s výraznými českými osobnostmi, divadlo či promítání filmů. Bývá zde také nespočet stánků jak s jídlem, tak s jiným zbožím od oblečení po šperky či hračky.

Letos se, jak už bylo zmíněno, bude místo na zámku festival konat na různých místech v centru Opavy, a to například v městských parcích, kostele sv. Janů, minoritském klášteře a na Slezské univerzitě. Z širokých řad letošních vystupujících uvedu třeba slavný cirkus Cirk La Putyka s jejich akrobatickým představením, zpěvačku Radůzu, Jaromíra 99, který zde bude mít výstavu výtvarných děl i koncert s kapelou, spisovatelku Karin Lednickou, herečku Simonu Babčákovou a její improvizální skupinu NO A nebo Vítka Maršíka mladšího s divadelním představením Malý princ. Tohle a mnoho dalšího budete moci vidět v termínu 23. – 26. 6.

Vstupenky na festival jsou stále v prodeji – pro držitele průkazu ISIC dokonce s 20% slevou. Pokud by vás zajímaly další informace, naleznete je na adrese <https://hradeckyslunovrat.cz/>.

Z celého srdce vám doporučuji letos na festival zavítat, přičichnout k české kultuře, zažít tu skvělou atmosféru a zahájit jím letošní letní prázdniny. Uvidíme se tam!

Johana Bublíková

Četba na prázdniny

Allen Eskens: Pohřbený život

Přečetla jsem už mnoho detektivek a thrillerů, ale nikdy ne takový, jaký je právě Pohřbený život. Allen Eskens si dal opravdu záležet na tom, aby kniha byla napínavá až do samotného konce i přesto, že víme, kdo je za čin potrestán. Tahle knížka patří k těm nemnohým, které vás naprosto pohltí svým dějem, k těm, kdy zavíráte knížku jen z důvodu, že se nechcete dočíst ke konci a nemoci pokračovat.

Jde o příběh Carla Iversona – muže, kterého nedávno propustili z vězení, v němž si odpykával trest za vraždu čtrnáctileté dívky. Iverson totiž umírá na rakovinu. V průběhu děje se vrací ke svým vzpomínkám, například, jak se musel brodit bahnem na misi ve vietnamské válce a jak hrdinsky zachránil svého kamaráda, když spadla na pozici Vietcongu nálož napalmu. Přikryl ho svým tělem.

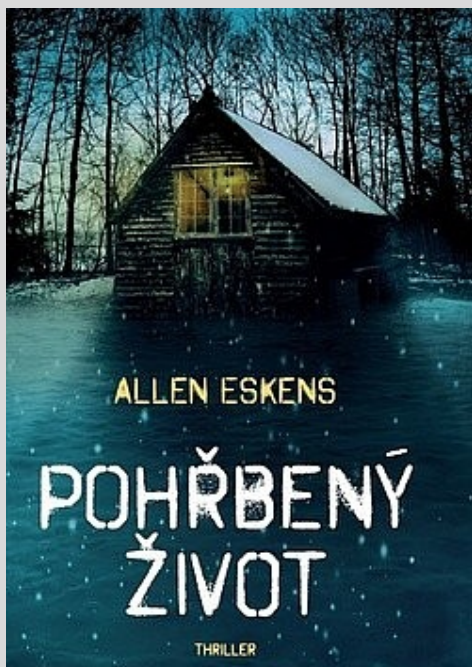
Toto všechno – a mnoho dalšího – zpracovává mladý Joe Talbert. Je to zadání jeho seminární práce – životopis Carla Iversona. Pravdou je, že si hraje na detektiva, ale přijde i na spoustu jiných věcí. Třeba rozluští šifru v deníku oné mrtvé dívky nebo to, že iniciály DJ neznamenaají to, co si všichni mysleli.

Věřím, že když knížku dočtete, teprve pochopíte pravý význam jejího názvu.

Úryvky, které jsem si z knihy zapsala:

- nebe může být i tady na zemi
- někdy i obyčejný školní úkol může změnit váš život

Barbora Dluhošová

Leonie Swannová:

Glennikill – ovce vyšetřují

Vzhledem k tomu, že se kvapem blíží prázdniny, chci dnes i já doporučit knihu, která by vám mohla zpříjemnit letní deštivé dny. Je to román německé spisovatelky Leonie Swannové.

Už před lety jsem začala sbírat ovce. Moje „stádečko“ se utěšeně rozrůstalo, až sbírka překročila stovku kusů. Ovečky se všem líbí – proto mě vždy provokoval Orwellův pohled na ovce jako tupé, přikyvující stádo. A pak přišel román Glennikill – ovce vyšetřují. Knihu jsem si hned obstarala a s nadšením se vrhla do děje.

Samotné entreé stálo za to. Hned na prvních stránkách najdete charakteristiky těch nejzapojenějších ovčí stáda. Pod mnohými vidíte lidi, které znáte, nebo postavičky z dětských filmů. Jedinečná je samozřejmě hlavní vyšetřovatelka – ovce se jménem Slečna Maplová. Je to nejchytřejší ovce ze stáda, možná i nejchytřejší ovce z Glennikillu a snad i nejchytřejší ovce na světě. Je zvědavá, tvrdohlavá, někdy má pocit zodpovědnosti. A pak – už to jméno! Asi i vám připomíná věhlasnou slečnu Jane Marplovou z detektivek Agathy Christie. Je to ovšem pořád ovce. A tak se jejím postupem při vyšetřování záhadné smrti pastýře George bavíte od začátku do konce.

Autorka románu si dala záležet na tom, aby se „dostala ovčím do hlavy“. Tím hned od prvních stránek vyvrací tvrzení o hloupých ovčích. Ony jsou totiž jen rozvázné, vědí, že zbrklkost vede k chybným závěrům a že kdo si počká, dočká se. Stádo z Glennikillu se dočkalo nové pastýřky, která je přijímá a respektuje, dokonce pro ně chystá „zájezd do Evropy“. To autorka už plánuje druhý díl své detektivky. Najdete ho pod názvem Ovce znovu vyšetřují. Popularitu titulu podtrhuje i to, že podle něj vznikla audiokniha (Český rozhlas).

„Moji detektivové nemohou vyslechnout žádného podezřelého. Neznají lidské pojmy, jako je ‚žárlivost‘ nebo ‚peníze‘. Právě to mě však na tomto nápadu přitahovalo. Chtěla jsem zjistit, co dokáže stádo ovčí, aby našlo vraha. A co dokáže spisovatel, který jejich příběh vypráví. Ovce mají citlivý čich, který jim dokáže říct, kdo lže, kdo se bojí, kdo je s kým příbuzný,“ líčí autorka, co všechno v jejím příběhu pomáhá ovčím rozplétat vztahy a chování lidí.

Magda Hrstková

Ulice Opavy, jak je neznáte

Dnes se ještě na malý moment vrátíme na Horní náměstí, neboť jsem v minulém článku nezmínila Slezské divadlo. Pak se ale můžeme směle posunout o kousek dál, a to na Rybí trh, náměstíčko sousedící s „Hornákem“, známé hlavně díky konkatedrále Nanebevzetí Panny Marie, která ale bývá často zmiňována v souvislosti s Horním náměstím, proto ji přiřadíme do dnešního článku.

HORNÍ NÁMĚSTÍ – Slezské divadlo

Poslední ze zmiňovaných dominant Horního náměstí je Slezské divadlo. O divadelnictví v Opavě máme zmínky již z poloviny 18. století, kdy se představení – jak jsem již psala v minulém článku – konala v protilehlé budově Hlávsky. Pro povznesení kulturního rázu města si však nechala Opava postavit samostatnou budovu a její základní kámen byl položen 1. května 1804 na ploše zrušeného hřbitova při kostele Nanebevzetí Panny Marie.

Původně bylo divadlo postaveno v klasicistním slohu, roku 1909 však vyhořelo a opravy interiéru byly provedeny podle návrhu vídeňského malíře Ferdinanda Masera. Po válce se muselo sáhnout opět k nutným opravám a následovala i změna fasády, tentokrát do stylu socialistické architektury – tedy bez jakýchkoliv historizujících prvků. Tato přestavba byla ze strany veřejnosti silně kritizována.

Poslední velké úpravy byly provedeny v roce 1990, kdy došlo v průběhu dvou následujících let k uvedení vzhledu budovy do doby před rokem 1945. A taková je tedy i současná podoba divadla.

RYBÍ TRH

Pechring, Rybí trh

Název náměstíčka pochází z německého Pech (smola), která zde byla prodávána, a to především pro výrobu pivovarských sudů. O Vánocích zde byly prodávány ryby, odtud novější název.

Nejvýznamnější stavbou je zde konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie, která má typické rysy severské cihlové gotiky. Její vznik je těsně spjat s řádem německých rytířů, kteří tady vlastnili kostel románského slohu, původně stojící na místě dnešní konkatedrály, ovšem o tomto objektu nejsou dochovány žádné záznamy. Na jeho místě byl postaven v druhé polovině 14. století gotický chrám (dnešní konkatedrála), která do sebe pojala i dvě dříve samostatně stojící věže. Během následujících dvou set let docházelo k nejružnějším drobným, ale i výraznějším úpravám exteriéru a interiéru. Postupně byla katedrála vybavena oltáři, obrazy a malbami, často financovanými bohatými měšťany. Ke konci 17. stol. byly vysoké gotické klenby sneseny a nahrazeny barokními a v barokním stylu se držely i přestavby po požáru z roku 1758. Svou současnou podobu získala katedrála po regotizačních úpravách na počátku 20. století.

Od roku 1995 je konkatedrála zapsána na seznamu národních památek. Důležitým milníkem byl rok 1996, kdy se v souvislosti se vznikem ostravsko-opavské diecéze stal do té doby kostel Nanebevzetí Panny Marie konkatedrálou.

Hana Kolovratová

Sport nejen ve světě za duben a květen

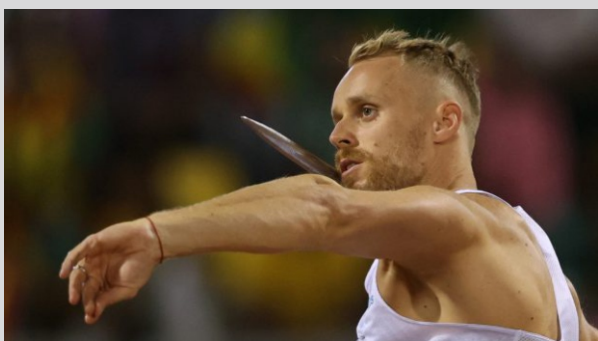
Kromě ve Finsku stále probíhajícího MS v hokeji a tenisového French Open (k 27. 5. 2022) se ve světě za poslední dva měsíce odehrála spousta zajímavých akcí a momentů. Pojďme si tedy vypíchnout několik těch nejinspirativnějších.

Můžeme ještě chvíli zůstat u hokeje, od 23. 4. do 1. 5. totiž v Německu probíhalo MS hráčů do osmnácti let. Jednalo se již o 24. ročník, a stejně jako u všech předchozích turnajů, se zde ukázaly možné budoucí hvězdy světového hokeje. Největší potenciál předvedl podle statistik český hráč Jiří Kulich, který národnímu týmu pomohl až do boje o bronzovou medaili, ta nám však o kousek unikla. Cenné kovy nakonec brali hokejisté Švédska, Američané a Finové.

Od hokeje se přesuneme k letnímu sportu, který možná v Česku není tak populární, rozhodně však stojí za zmínku. Mluvíme o turnaji Masters v golfu, který proběhl mezi sedmým a desátým dubnem. Jde o jeden ze čtyř golfových grandslamů. Tradičně probíhá v Augustě a vítěz získá kromě trofeje a peněžní odměny také legendární zelené sako. Poprvé v kariéře se toho podařilo dosáhnout americkému golfistovi Scottiemu Schaefflerovi.

Když je řeč o letních sportech, začaly se také rozjíždět atletické závody. Dodnes proběhly dvě diamantové ligy – a za zmínku rozhodně stojí famózní výkon svěřence Jana Železného Jakuba Vadlejcha, který se na meetingu v Dauhá umístil na druhém místě a poprvé v kariéře hodil oštěpem přes 90 metrů. Po svém trenérovi je tak jediným Čechem, který dokázal tuto magickou hranici prolomit.

Sport kolem nás

Informací o sportu ve světě jste slyšeli již nespočet, jistě vás však zajímá také něco, co nemusíte sledovat pouze v televizi, ale čeho můžete být součástí. Opava žije sportem a je třeba to ukázat!

Velkého úspěchu dosáhli opavští basketbalisté, když se v národní soutěži umístili na druhé příčce za mužstvem Nymburku. Vítězství bylo blízko, tak snad příště. Fanoušci každopádně v posledním zápase vytvořili dech beroucí atmosféru.

Také fotbalistům se dařilo, bohužel ale nedokázali vítěznou sérii v druhé lize přetavit v úspěch v rámci baráže, na postup do nejvyšší české soutěže si tedy budeme muset ještě chvíli počkat.

Jako každý rok proběhl 10. 5. na Tyršově stadionu závod na pět kilometrů, kterým profesionální i amatérští běžci vzdávají hold národnímu rekordu Jiřího Sýkory, rodáka z Opavy, který vévodí českým tabulkám již 41 let. Jde tak o nejdéle nepřekonaný národní rekord.

Zapomenuté hvězdy českého sportu

Sportovní kluby tady nebyly odjakživa, ve velkém začaly vznikat až začátkem minulého století. Od té doby se mnohé změnilo, často se však zapomíná na počátky sportu na našem území.

Například bratři Fleischmannové byli ve 20. letech popularizátory hokeje, a kdo ví, možná by bez nich pojmy jako Nagano 1998 nikdy nevznikly. Oba se ve své době zúčastnili olympijských her i mistrovství světa.

Jedním z vůbec prvních českých sportovců byl cyklista Jindřich Vodílek, jehož kariéra trvala pouhé tři roky, které ale doprovázela sláva a úspěchy. Zároveň byl tento muž životní láskou mnohem známější osobnosti – operní pěvkyně Emy Destiniové.

Tobiáš Janetzky

**Pod záštitou paní učitelky Magdy Hrstkové časopis
vytvářejí:
Johana Bublíková, Barbora Dluhošová, Tereza Harasimová,
Valérie Hoňková, Tobiáš Janetzký, Lucie Kesselgruberová,
Amelie Nela Kohutová, Hana Kolovratová,
Adéla Kostrhounová, Jana Onderková, Kateřina Nowická,
Justýna Tvarůžková & Kristýna Večerková**